

Фикр

ЎЗБЕГИМ ТАЪРИФИ

Хар бир миллатнинг ўз онги, тафаккури ва фикрлаш тарзи бўлади. Биз аждодларимиз илм дунёси бешигини тебратганидан лол қолсак, мисриликлар ҳали-ҳали қадимий маъбудаларини эъзозлашди. Америкаликлар икки юз йилдан ортиқ вақт мобайнида демократик давлат қуришга хизмат қилиб келадиган Конституция-сидан гурурланишса, японлар техника тараққиёти борасида ҳам қадимий анъаналарига содиқ қолишда уйғунликка эришганликларидан фахрланишди...

Мустақиллик умиди, эр-ка ташналик халқимизнинг қониди ҳаммиша уйғоқ яшаб келган. Бунини тушуниш учун илдиларни мазмунининг энг кўна булоқларидан сув ичган минг йиллар муқаддам дунёга ўрнак бўлган ўзбек миллати тарихини кузатиш кифоя.

Бу ҳақда қадим аждодларимиз томонидан яратилган «Авесто» китоби ҳам далолат беради, зеро у ўзининг теган фалсафий ва илоҳий мазмуни билан бугун ҳам инсоният тафаккурини мафтун этиб келмоқда.

Мозийга қулоқ тuting — тарих саҳифалари сизга халқимиз бошига кўп фожиалар тушганини сўзлаб беради. Туркий қабилалар ўртасидаги тарқоқлик ва тижидларнинг, фотиҳларнинг завоқуларини, араблару форслар, мўғуллару қорахитойлар истибдоди, кейинчалик чор Россияси истилоси, шахсга сиғиниш даврининг машъум қатагонлари халқ қонига озодликка интилиш исёнларини маҳв эта олмаганлигининг гувоҳи бўласиз.

Тарихдан маълумки, чор Россия ўтган асрнинг 60-йилларидан эътиборан Ўрта Осиёда кенг миқёсда олиб борган боқинчилик урушлари орқали юртимизни эгаллаган. 1977 йилнинг 28 ноябрида Қўқонда Туркистон мухторияти эълон қилиниб, халқимиз кўрагига шамол теккандай бўлган эди. Бундан таъсирланган Фитратнинг «Хурият» газетасидаги (1917 йил 5 декабрь) сўзларига қулоқ тuting: «... Эллик йилдан бери эзилдик, таъқир этилдик, қўлимиз боғланди, тилимиз қисилди, оғзимиз қонади, еримиз босилди, молимиз таланди, шарафимиз емирилди, номусимиз гасб қилинди, ҳуқуқимизга таъвозулар бўлди, инсонлигимиз оёқлар остига олинди, тузимли турдик, сабр этдик. Елғиз бир фикр бермадик, яшунтирдик, имонларимизга аваб сақладик: Туркистон Мухторияти!»

Ха, озодликка, мустақилликка ташналик эди бу. «Ватанин севмоқ иймондандир» дейишимиз беҳиз эмас эди. Миллатимиз ўтмишида ягона мафқуранинг оқибатини парчаланишига, унинг таназзулларига юз тутишига олиб келган. Бизнинг мустақил ўзбек миллатининг мафқураси қандай бўлмоғи, қандай хусусиятлари билан фарқ қилиши керак?

Юқорида айтилганидек, ўзбек халқи азалдан эркин бўлишга интилиб яшаган, бе-не мусибатларини енгиб ўтмаган, чунки у Эркесвардир.

Туғилиб ўсган юртининг тупроғини эъзозлайди, Ватанпарвардир у. Бу халқ умр буйи фарзан-Мухторжон ШОДМОНОВ.

Дарҳақиқат, биз халқимизнинг айрим, бошқалардан ажралиб турадиган жиҳатларига тўхталиб ўтдик, холос.

Демак, миллий мафқура-миз негизларини аввало, халқимиз табиатида, тарихида, маданиятида, қадриятларида, урф-одатларида тилию динида, мустақил давлатимиз Конституциясида, Президентимиз Ислол Каримовнинг асарларидаги бетақдор гувоҳларга қўришимиз мумкин.

Бир донишманд: «Ўтмиш-ни биламиз, уни ўзгартира олмаيمиз. Келажакни билмайимиз, лекин уни бошқаришимиз мумкин», деган экан. Биз эса онгимиз, тафаккуримиз билан келажакимизни яратадиган, бошқарадиган буюк халқимиз.

Мухторжон ШОДМОНОВ.

Мардлар кўриқлайди Ватанин!

ДЎСТИМНИ ЭСЛАБ...

Абдулла Турдиев... У шиддаткор ва ҳозиржавоб шоир эди. Аммо умри ҳам шиддат билан ўтди-кетди. Қисқа... Лекин мазмунли. Ундан ажойиб ва бетақдор назм навоси қолди. У билан курсдош эдик. Уша пайтларда — шўролар мафқураси бизни занжирбанд этган чоғларда ҳам у мустақилликни, хурликни, озодликни орау қиларди. Баъзан тўлиб-тошиб кетган чоғлари шартта ўрнидан туриб, янги ёзган шеърини дон-дона қилиб ўқиб кетарди... Биз курсдошлар уни ҳайрат билан тинглардик:

Гоҳ яқин, гоҳ олисдан бахтимни излагайман, Ўани сенлаб гоҳида, дардларим сизлагайман, Гоҳо қолиб беимкон ўқинча бўзлагайман — Уфқларда нигоҳим: манзилим кўзлагайман, манзилни кўзлагайман.

У манзилни — мустақилликни кўзлади. Орау қилди, унга интилди, ички бир туғён билан курашди ёнди, куйди. Миллатни хур, Ватанин озод кўрмоқчи бўлди, ўз тилига эга бўлишни истади. Ва ниҳоят бу ёруғ кунларга ҳам етиб келди, шўқроналар айтди. Аммо минг афсуски, бу хур, гўзал Ватан гулшанида у булбул каби узоқ ёниб сайрай олмади. Улим деган бешафкат нарса уни орамиздан бевақт олиб кетди..

Энг сўнги манзилга ета-етгунча — Гоҳо бир ҳикматни англаймиз аранг. Чумоли излари кета-кетгунча — Заминга дон расмин чизибди, қаранг... — Ха, Абдулла Турдиев ҳокисор ва меҳнаткаш инсон эди. Ундан мустақиллик йилларида яратган ажойиб шеър-ий гулдаста қолди. Бугун эзукко ва шиддаткор шоир дўстим Абдулла акани эслар эканман, Хотира ва Қадрлаш кунига бағишланган яна бир шеъри ёдга тушади:

ТУШМАЙДИ

Одамийлик тож-тахтидан инсон тушмайди, Унда виждон бўлса агар арзон тушмайди.

Улуг юрда улуг эрур ахшилар номи — Эл оғзидан, бўйла, олқиш — забон тушмайди.

Кимки, элга димоғ билан боқса нописанд — Кибру ҳаво нарвонидан омон тушмайди.

Яхши ният билан ерга уруғ сочганин — Хирмонига бугдоғ тушар, сомон тушмайди.

Баъзилар бор — умри ўтар бойлик ортидан, Лекин минбаъд йўли савоб томон тушмайди.

Во дариго, даврон гувоҳ — тушса ҳам отдан — Айрим зотлар гоҳ эгардан осон тушмайди.

Эй, Оллоҳнинг суйган қули — Абдулло, қувон — Бугун сенин қўлларингдан «Қуръон» тушмайди!

ВАТАН

ВАТАН, кўз очасан ҳар тонг қароғда, Ҳар кеч юрагимга ботасан, ВАТАН. Ўлсам-ўйиб ёзар ИСМИМ тупроққа, Теппама тош бўлиб қотасан, ВАТАН! Тирлик тахти хоҳ, хоҳ фано бошда — Бир суюқ ОНАсан, ОТАсан, ВАТАН! Қисмати — бир ҳовуч тупроқ боланги — Ва мангу кучоқлаб ётасан, ВАТАН!

ҲАҚИҚАТ

Тасаввурда неки истаган Манзарани чизса бўлади. Лекин баъзи нодонлар ўйлар: «Ҳақиқатни бузса бўлади...».

Ҳатто унинг юзига қора — Чизик тортиб бўлмас ҳеч қачон. Ҳақиқат йўқ деганларга шу: — Ҳақиқат бор, ҳақиқат — омон!

Хотира—қалбдаги ҳайкалдир

Йиллар — суюнчи деб чопган болакай, Гуллар — нақ қувончдан ёрилган юрак. ХОТИРА, ҚАДР — бу... тўққизинчи МАЙ, Ки, қўлтиқтаёллар кўкариб, ўсиб — ЧИНОР...га айланган кутлуг кун демак!

Бу қайноқ сатрлар ўша ҳаяжонли дамларда, яъни 1999 йил 9 май арафасида юртбошимиз ташаббус билан Юнусободда Хотира ва Қадрлаш мажмуи очилган чоғда шоирнинг юрагидан отилиб чиққан эди...

Зеро, инсон хотираси улуг ва муқаддасдир. Уни ҳар қанча «эъзозласак, ардоқласак барибир кам. Шоир Абдулла Турдиевнинг хотираси уни билган дўстлари, шеърят шайдолари, қолаверса халқи қалбидан асло ўчмайди.

Қуйида шоирнинг сўнги йилларда ёзган шеърларидан айримларини Сиз азиз муштарий эътиборига ҳавола этиб, шоирни руҳини яна бир бор шод айлашни бурчимиз деб билдик.

Тўхтамурод ТОШЕВ.

САВОБ МАЙДОНИ

Мозий тонгларидан ўқтам, даст туриб, Юртга Амир Темур келмиш от суриб. Гоҳ... пана-панадан тургай ит хуриб — Азалдан устувор ўзбегим шони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Бу дунё кўп кўрган қирғин-баротни, Эсланг, инсон деган маълум бир зотни... Азадор — «қора» деб бир энлик хатни — Ўзбекинго, қанча уй-хонадони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Ҳаёт бор — елкада залворли бир юк, Хотира... қадрлаш туйғуси суюк. Айти: «Эзгулик йўқ — савобдан буюк!» — Мустақил Ватанин оидил хоқони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Курбонлар дунёси — нола чеккан тор, Рухга сиғинсанг айлар гамгусор. О, номсиз қабрлар... юлдузларча бор — Рақамлар етмайди — бисёрдир сони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Не-не Собир Раҳим, Тўйчи Эрийгит, Юртда қилч кесмас шердил, шерийгит. Эвоҳ, бежаноза, эвоҳ, бетобут — Ўзга тупроқларда узилди жони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Булбул «чаҳ-чаҳ»га ҳамроздир баҳор, На мунча тонг билан серғулу «Анҳор»?! Ҳар тирик жон борки, таъзимда минг бор — Бок, алвон чечакда шаҳидлар қони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Булбул «чаҳ-чаҳ»га ҳамроздир баҳор, На мунча тонг билан серғулу «Анҳор»?! Ҳар тирик жон борки, таъзимда минг бор — Бок, алвон чечакда шаҳидлар қони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Булбул «чаҳ-чаҳ»га ҳамроздир баҳор, На мунча тонг билан серғулу «Анҳор»?! Ҳар тирик жон борки, таъзимда минг бор — Бок, алвон чечакда шаҳидлар қони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Булбул «чаҳ-чаҳ»га ҳамроздир баҳор, На мунча тонг билан серғулу «Анҳор»?! Ҳар тирик жон борки, таъзимда минг бор — Бок, алвон чечакда шаҳидлар қони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Булбул «чаҳ-чаҳ»га ҳамроздир баҳор, На мунча тонг билан серғулу «Анҳор»?! Ҳар тирик жон борки, таъзимда минг бор — Бок, алвон чечакда шаҳидлар қони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Булбул «чаҳ-чаҳ»га ҳамроздир баҳор, На мунча тонг билан серғулу «Анҳор»?! Ҳар тирик жон борки, таъзимда минг бор — Бок, алвон чечакда шаҳидлар қони, Хотира майдони — Савоб майдони!

ЮРТИМ ДЕГАН — ЮРТБОШИНГГА ПАНОҲ БЎЛ, ЭЛИМ...

Дунё билан бўйлашган эл — Ўзбекистоним, О, булбуллар ошён этган — фарруҳ бўстони. Пойтахт Тошкент осмонда даъфатан куюн — Ногоҳ баргдай титраб кетди жону жаҳоним.

Гард кўнмасин кўз-қошинга, Огоҳ бўл, элим! Юртим деган — Юртбошинга — Паноҳ бўл, элим!

Айтгил, тарих, кўрганмисан кўп бошли илон, Худди одам сувартида... кўз-қошли илон?! Балки шундоқ орамизда жон сақлаб, писиб — Ёмон-ёмон — ўз кўйингдан чикқани ёмон!

Ох, оғудир нон-ошинга, Огоҳ бўл, элим! Юртим деган — Юртбошинга — Паноҳ бўл, элим!

Хиёнат — энг азим гуноҳ — кечирмас Танграм, Билгучидир ўзи Оллоҳ — кечирмас Танграм! Ватанфуруш, ганимларга эл қарғиш — ўк — Минг тазарру, кечдир «эвоҳ!» — кечирмас Танграм!

Наҳот, синов-бардошинга — Огоҳ бўл, элим! Юртим деган Юртбошинга — Паноҳ бўл, элим.

Абдуллоҳнинг юрагидан сим-сим... бу ашёр, Оғрик билан қалам сурдим... қаҳрим — бешумор.

Йўқ, илоё, кўз тегмасин, десанг — БАТАНга — Фидо элим, кўзмунчоқ — бўл, ё бўлгин — тумор!

Келолмасин ёв қошинга, Огоҳ бўл, элим! Юртим деган — Юртбошинга — Паноҳ бўл, элим!

Инсон хотираси — азиздан, азиз — Қадр толган элнинг ҳар они лазиз. ОНАмиз пойига, юртдош, чўққил тиз — Меҳрнинг энг гўзал эҳтиром они, Хотира майдони — Савоб майдони!

Энди гулга кирган дуркун нав-ниҳол, Бутун буй-бабини ўпади иқбол! Ўтганлар — армони, Хурлик — бу алхол — Хуррият, хур ният — Ўзбекистони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Юксакдан бўйлағай Хумомиз — боққил, Бизни ярлақан Худомиз — боққил. Фарзанд... ағёр бўлса, Ота юрт, оқ қил — Элим деб, юртим деб яшаш замони, Хотира майдони — Савоб майдони!

Конституцияни ўрганамиз
Ўзбекистон Республикаси Конституцияси — Қонуннинг ўрганишига бағишлаб Сирдарё вилоятининг Ш. Рашидов тумани Пахтабод кўрғонида ўтказилган тадбирда 300 нафардан ортиқ ёшлар иштирок этди.

«ЎЗБЕКИСТОННИ Қўллаб-қувватлайверамиз»
Ўзбекистонни қўллаб-қувватлаш ва унга қизиқиш ўзгармайди, деб маълум қилди АҚШ Давлат котибининг Янги мустақил давлатлар бўйича махсус маслаҳатчиси Жон Байерли «Туркистон-пресс» мухбирига. Жон Байерли «Туркистон-пресс» мухбирига Жон Байерли «Туркистон-пресс» мухбирига Жон Байерли «Туркистон-пресс» мухбирига...

Қариси бор уйнинг париси бор
АСРГА ТАТИГУЛИК УМР
Етмиш баҳорини қаршилайтган қорасулик Набижон Акбаров ҳазрати инсонга бир маротаба бериладиган умрини боҳудга ўтказмасдан эл орасида яхши ном қолдираётган инсонлардан бири. Отаҳон билан суҳбатлашар эканмиз унинг ўзи воғда этган қишлоғидagina эмас, ҳатто Андижон вилоятида биринчилардан бўлиб радио техникаси алоқа тармоғи хизматини жорий этишига тамал тошини қўйганлардан бири эканлигига гувоҳ бўласиз.

